TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı : 2090
Tarih : 30-10-2026

52284

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki soruların Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

İbrahim AKIN
İzmir Milletvekili

21 Temmuz 2025 tarihinde Rize ili Fındıklı ilçesi Çağlayan Vadisi'nde, TÜPRAG Metal Madencilik şirketinde çalıştıklarını belirten üç jeoloji mühendisi tarafından kayaç numuneleri toplanmıştır. Söz konusu kişiler, çalışmanın jeolojik yaş tayini amacıyla gerçekleştirildiğini ve numunelerin bilimsel analiz için bir üniversite laboratuvarına gönderileceğini ifade etmişlerdir. Faaliyetin maden arama çalışması olmadığı ve bu nedenle izne gerek bulunmadığı yönündeki açıklamalarına karşılık, çalışmanın gerçek niteliği ve hukuki dayanağı açıklığa kavuşturulmuş değildir.

3213 sayılı Maden Kanunu'nun 3'üncü maddesinde arama ruhsatı, belirli bir alanda maden arama faaliyetlerinde bulunulabilmesi için verilen yetki belgesi olarak tanımlanmaktadır. Kanun'un 16'ncı ve 17'nci maddeleri ise maden arama ruhsatları ile arama faaliyetlerinin dönemlerini ve yükümlülüklerini düzenlemektedir. Bu çerçevede, kayaç numunelerinin hangi amaçla, hangi maden veya maden gruplarına ilişkin olarak, hangi saha ve çalışma programı kapsamında toplandığının belirlenmesi; faaliyetin madencilik mevzuatı kapsamına girip girmediğinin tespiti bakımından önem taşımaktadır.

Olayın ardından Fındıklı Belediye Başkanı Ercüment Şahin Çervatoğlu ve belediye çalışanı Faruk Terzi hakkında ceza yargılaması başlatılmıştır. 26 Ekim 2026 tarihli duruşmada savcılık makamı, sanıkların kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçundan beraatlerini, ulaşım araçlarının hareketlerinin engellenmesi suçundan ise cezalandırılmalarını talep etmiştir. Yargılama 14 Aralık 2026 tarihine ertelenmiş olup henüz nihai bir hüküm verilmemiştir.

Anayasa'nın 168'inci maddesi, tabii servetler ve kaynaklar üzerindeki devletin hüküm ve tasarrufunu düzenlemektedir. Bu nedenle, madencilik faaliyetleriyle bağlantılı olduğu ileri sürülen çalışmaların hangi hukuki statüde yürütüldüğünün, gerekli ruhsat ve izinlerin bulunup bulunmadığının ve yetkili kamu kurumlarının bu konuda herhangi bir inceleme yapıp yapmadığının ortaya konulması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. 21 Temmuz 2025 tarihinde Rize ili Fındıklı ilçesi Çağlayan Vadisi'nde kayaç numuneleri toplayan ve TÜPRAG Metal Madencilik şirketinde çalıştıklarını belirten kişilerin gerçekleştirdiği faaliyet hakkında Bakanlığınızın veya Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün (MAPEG) bilgisi bulunmakta mıdır? Faaliyet hakkında herhangi bir başvuru, bildirim veya şikâyet ulaşmış mıdır?
2. Söz konusu kayaç numunelerinin toplandığı yerin açık konumu ve koordinatları tespit edilmiş midir? Numunelerin alındığı alan herhangi bir maden arama veya işletme ruhsatı sahası içerisinde kalmakta mıdır? Kalmaktaysa ruhsatın numarası, sahibi, grubu ve geçerlilik süresi nedir?

3. Çağlayan Vadisi'nde gerçekleştirilen numune alma faaliyetinin 3213 sayılı Maden Kanunu'nun 16'ncı maddesi ve Maden Yönetmeliği'nin 15 ve 16'ncı maddeleri kapsamında maden arama faaliyeti niteliğinde olup olmadığı MAPEG tarafından incelenmiş midir? İncelenmiş ise değerlendirme hangi bilgi ve belgelere dayanılarak yapılmış ve hangi sonuca ulaşılmıştır?
4. Söz konusu numune alma faaliyeti maden arama faaliyeti kapsamında değerlendirilmiş midir? Değerlendirilmiş ise faaliyetin gerçekleştirildiği saha için arama ruhsatı bulunmakta mıdır? Ruhsat bulunmuyorsa ruhsatsız faaliyet iddiası hakkında herhangi bir inceleme veya işlem yapılmış mıdır?
5. Numune alma işleminin bilimsel yaş tayini amacıyla gerçekleştirildiği yönündeki açıklama, faaliyetin maden arama mevzuatı kapsamında değerlendirilmesine engel teşkil etmekte midir? Bakanlığınızın bu konudaki hukuki değerlendirmesi nedir? Faaliyetin niteliği belirlenirken çalışmayı gerçekleştiren şirketin faaliyet alanı, çalışmanın amacı, numune alınan saha ve numune alma yöntemi dikkate alınmakta mıdır?
6. Maden Yönetmeliği'nin 16'ncı maddesinde ön arama döneminde uygulanabilecek yöntemler arasında örnek alımının da sayıldığı dikkate alındığında, Çağlayan Vadisi'nde gerçekleştirilen numune alma faaliyetinin herhangi bir arama ruhsatı ve ön arama dönemi kapsamında yürütülüp yürütülmediği araştırılmış mıdır? Araştırılmış ise sonuçları nelerdir?
7. Olayla ilgili olarak MAPEG tarafından saha incelemesi yapılmış mıdır? Yapılmış ise incelemenin tarihi, kapsamı ve sonuçları nelerdir? Henüz inceleme yapılmamışsa, numunelerin alındığı yerin ruhsat durumunun ve faaliyetin madencilik mevzuatına uygunluğunun tespit edilmesi amacıyla inceleme yapılması planlanmakta mıdır?
8. TÜPRAG Metal Madencilik şirketi veya şirket çalışanları tarafından Rize ili Fındıklı ilçesinde ya da çevresindeki alanlarda yürütülen maden arama veya numune alma çalışmalarına ilişkin olarak MAPEG'e yapılmış ruhsat başvurusu, bildirim ya da faaliyet raporu bulunmakta mıdır? Bulunmakta ise bunların tarihleri, kapsamları ve ilgili sahalar nelerdir?
9. Son beş yıl içerisinde MAPEG tarafından ruhsatsız maden arama faaliyeti veya ruhsat sahası dışında yürütülen arama faaliyeti nedeniyle kaç kişi ya da şirket hakkında işlem yapılmıştır? Bu işlemlerin yıllara, maden gruplarına ve uygulanan idari yaptırımlara göre dağılımı nedir?
10. Çağlayan Vadisi'nde gerçekleştirilen numune alma faaliyetinin hukuki niteliğinin, numunelerin alındığı sahanın ruhsat durumunun ve ilgili mevzuata uygunluğunun belirlenmesi amacıyla Bakanlığınız veya MAPEG tarafından kapsamlı bir inceleme başlatılması planlanmakta mıdır? Planlanmakta ise incelemenin kapsamı ve takvimi nedir?
11. Çağlayan Vadisi, Fındıklı ilçesi veya Rize ili sınırları içerisinde TÜPRAG Metal Madencilik A.Ş. tarafından maden arama faaliyeti yürütülmesi amacıyla Bakanlığınıza ya da MAPEG'e herhangi bir başvuru yapılmış mıdır? Şirket, Rize ili sınırları içerisindeki maden arama ruhsatlarına ilişkin ihale süreçlerine katılmış mıdır? Katılmış ise hangi sahalara ilişkin ihalelere katılmış ve bu ihalelerden herhangi birini kazanmış mıdır? Hali hazırda yürütülen başvuruların ve ihale süreçlerinin tarihleri ile sonuçları nelerdir?